

КРИЛАТИЯТЪ ХАЙДУТИНЪ

Презъ единъ топъл майски ден на 1866 година, войводата Филипъ Тотю, заедно съ дванадесет изпитани хайдути, слѣзъ отново на българския брѣгъ.

Денемъ малката чета се криеше изъ горитѣ, а вечеръ се промъкваше къмъ Балкана. На много места турцитѣ издебаха юнаците, но съ своите вѣрни пушки тѣ си пробиваха путь и сѣха смъртъ. Въ Търновския край се задържаха повече.

Филипъ Тотю търсѣше сгоденъ случай да слѣзе въ родното си село Гърцигъ, за да види жена си Минка и детето си Тодоръ. Въ една близка гъста гора той оставилъ другаритѣ си да го чакатъ. Въ тъмната ноќь, съ двама хайдути, се промъкна въ село и почука на жълтия прозорецъ. Жена му, майка му и детето посрещнаха съ голѣма радостъ склонитѣ гости.

Тримата хайдути решиха да останатъ въ къщи нѣколко дни, за да пригответъ фишеници, барутъ и куршуми. Поръчаха на женитѣ никому да не обаждатъ, че сѫ туха.

На втория денъ, малкиятъ Тодоръ се сбиха на улицата съ две махленски деца.

— Да не ме закачате! — вдигна детето юркукъ срещу тѣхъ, — че ако кажа на тата . . . ще ви заколи, ха!

— А, ха! Ще ни заколи! Кой го знае де е тоя хайдукъ!

— У дома е! Дойде си!

И Тодоръ побѣгна къмъ къщи, гордъ, че има такъвъ баща.

Нѣколко кадъни чуха той разговоръ и скоро въ село се прѣсна слухъ, че Филипъ Тотю си е дошълъ. А турските заптиета го търсѣха навсѣкѣде въ горитѣ. . .

Сутринта, на третия денъ, Минка уплашено събуди мѫжа си.

Воеводата скочи, събуди двамата си другари и само за нѣколко мига тримата се обѣкоха и запасаха оржжието си. Отъ прозореца ясно се виждаха множество турци. Бѣха заобиколили къщата и държаха пушките си насочени.

ВЕЛИКАНЪ И ДЖУДЖЕТО

Живѣлъ нѣкога единъ много голѣмъ великанъ, десетъ метра високъ и силенъ колкото сто души.

Разчуло се навсѣкѣде по свѣта за силния великанъ. Всички започнали да го хвалиятъ, заради голѣмата му сила. А той не бѣлъ много уменъ и отъ многото хвалби се вѣзгордѣлъ и обявилъ предъ всички, че нѣма човѣкъ на земята, който да може да го победи.

Хвалбите на великанъ отъ денъ на денъ ставали по-голѣми. Той дотолкова се вѣзгордѣлъ, че се обявилъ и противъ самия царь на страната — единъ добъръ и справедливъ владетелъ. Единъ денъ великанътъ вѣзълъ въ палаца, хваналъ царя, вѣрзълъ го и го хвърлилъ въ тѣмница.

Минали нѣколко дена. Никой не се вѣствувалъ при новия царь. Тогава той се разгњвилъ и тръгналъ самъ да тѣрси придворните. Обиколилъ цѣлия дворецъ — никого не намѣрилъ. Кой какъ го видѣлъ — бѣгалъ, само дебелиятъ готвачъ не можалъ да изѣга, а останалъ да готви на великанъ.

Беднажъ, като се нахранилъ хубаво, великанътъ излѣзълъ да се разходи изъ царската градина. Срѣдъ лехитѣ му се сторило, че нѣщо гаши. Приближилъ се и видѣлъ, че тамъ ходи едно смѣшино човѣче и полива царски тѣ цвѣти. Това било джуджето на царя, което гледало градината.

— Шо за муха си ти? — попиталъ го великанътъ и гласътъ му прокънѣлъ като бойна тръба.

— Не викай толкова, че ще събудишъ царя, — обадило се джуджето и продължило да рѣси цвѣти. То още не знаело, че царътъ е сваленъ и сега великанътъ е царь. Никой не сѣтилъ да му обади.

— Ха, ха, ха — прогрѣмѣлъ отново великанътъ. Мене си ли ще събудя? Ха, ха, ха — та нали азъ съмъ царя?

— А стариятъ царь кѫде е? — сепнало се джуджето.

— Той се разговаря сега съ мишките въ тѣмницата, кѫдето го затворихъ — гордо се похвалилъ великанътъ. — Ти, малко комарче, да не искашъ да го освободишъ?

— Това и ще направя! — отговорило джуджето. Слѣдъ три дена ще те повикамъ на

ВЕЛИКДЕНИЕ

ВЕЧЕНО

Ив. И. Янакиевъ

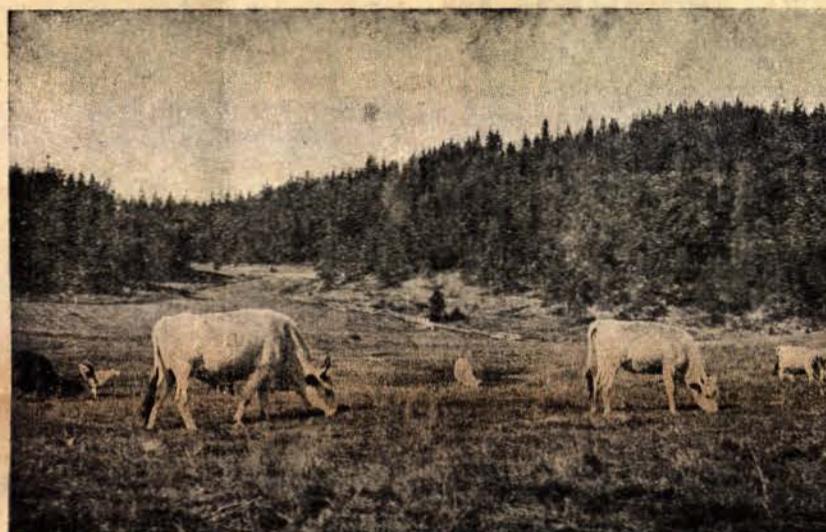
— Сестро, кой те боядиса и червено те изписа, че кога джуджето свари, та за присмѣхъ те нашари?

Пъкъ отгоре цвѣтъ люлѣешъ и се гордо червенѣешъ. Не те бива, малко цвѣте, ни за пролѣтъ, ни за лѣте.

А Великденчето клето, нажалено срѣдъ полето, цвѣтъ къмъ слънцето отвори и на Заю отговори:

— На Великденъ съмъ родено, затова съмъ най-червено, затова ме тѣй наричатъ, и децата ме обичатъ.

Й. Стубель

Родопска борова гора съ хубаво пасище
Горитѣ сѫ най-голѣмото богатство за всѣка страна. Пазете ги и грижете се за тѣхъ!

ха край единъ дуваръ и следъ малко потънаха въ близката гора.

А заптиетата продължаваха да стоятъ като смахнати. Тѣ се гледаха и въ почуда клацъха глави.

— Брей, брей, брей! . . . — казваше единъ мустакатъ тур-

чинъ. — Крилатъ човѣкъ, брей! Дяволъ човѣкъ, брей!

— Крилатъ Тотю, ей! Башъ хайдути! — чудѣха се останалъ и плахо гледаха на татъкъ, на кѫдето се изгуби хвъркатиятъ хайдути съ другаритѣ си . . .

Петъръ Стѣповъ

дубой и единъ отъ настърѣба да загине. Ако загина азъ — нищо, но ако загинешъ ти — свѣтътъ ще се отърве отъ едно чудовище.

Великанътъ толкова се разгнѣвилъ отъ думитѣ на джуджето, че още тамъ щѣль да го смачка съ тежкитѣ си ботуши, но после се позасмѣлъ и казаль:

— Само три дена има да живѣшъ, заядливо комарче. А после — душицата ти ще отлети при Бога да му разкаже, защо е напустнала жалката си чѣрупка.

Джуджето премълчало тая обида. То само мислѣло за нещастния царь, който лежи, окованъ, въ тѣмница . . .

Великанътъ отново вѣзълъ въ палаца, заповѣдалъ на готвача да му донесе най-различни ястия и много вино и започналъ самъ да пирича. Ялъ, пиль, ялъ, пиль, а по-сле легналъ да спи. Хъркането му се чувало чакъ въ градината, при джуджето. А то спокойно поливалъ царските цвѣти — да не увѣхнатъ.

Великанътъ се спусналъ като ожилъ къмъ джуджето, но забравилъ, че стенитѣ на стаята сѫ отъ огледала. Той блъсналъ едно огледало, въ което му се надсмивало отражението на джуджето, падналъ и едно парче отъ счупеното огледало се забило въ дѣсното му око и го ослѣпило. Великанътъ едва сега истински побѣснѣлъ. Той

полетѣлъ къмъ друго огледало, счупилъ и него, скочиълъ върху една маса и падналъ изнемощѣлъ на пода. Джуджето това и чакало. То взело здраво вѣже и ловко завѣрзalo великанъ. После го порѣсило съ вода. Великанътъ се съзвѣзълъ и казаль:

— Ти ме победи, малко комарче. Ето, че съмъ сега и слѣпъ съ едното око. Признавамъ, че ти си по-хитро отъ менъ, а азъ бѣхъ глупавъ и горделивъ. А сега иди при царя, освободиъ го отъ тѣмницата и го помоли да не ме погубва, а да ме остави при тебъ, въ царската градина, да поливамъ цвѣти и да се разкъватъ за грѣховетъ си. Ще слугувамъ до животъ на царя!

Джуджето бѣрзо освободило царя. Скоро долетѣли и изѣгали го придворни. Тѣ се очудвали на хитрото джудже, на неговата малка, но умна глава.

По молба на джуджето царь простиълъ на великанъ и го назначилъ за неговъ помощникъ въ царската градина. Великанътъ и джуджето много се сприятелили. За тѣхната чудна дружба се разправяло по цѣлото царство.

Симеонъ Мариновъ

Георги Хрусановъ

Роденъ е презъ 1910 година въ градъ Сливенъ. Сега е агрономъ-учителъ въ земедѣлското училище въ с. Желю Войвода, Сливенско.

Георги Хрусановъ е младъ поетъ, който пише за голѣми и малки звучни стихове. За възрастни е написалъ: „Земя и слънце“, „Равнини“, „Животъ и мисълъ“ и др. Сътрудникъ е на почти всички детски вестници и списания. На в. „Славейче“ е сътрудникъ още отъ първия брой.

До сега не е издадъл отдѣлна книга за малкитѣ, но е приготвилъ две сбирки стихове: „Върбова свирка“ и „Горско звѣнче“, които наскоро ще излѣзатъ отъ печать.

ПѢТЬ

Безкраенъ, сивъ се пѫть простира, извива тукъ, върви натамъ, между върбите се провира и винаги е глухъ и нѣмъ.

По нѣвга конникъ запрепуска по неговия грѣбъ въ галопъ. каруца нѣкаква затрѣска, — нали е пѫтьтъ неинъ робъ.

Или пъкъ хора ще заминатъ, пешаци — на кѫде не знамъ и ято щѣркeli отминатъ, — следъ туй остава той пакъ самъ.

Но той си винаги остава и глухъ и нѣмъ — безкраенъ пѫть.

Отъ де ли той не преминава, презъ кой ли край, презъ кой ли кѫтъ?

Прехвърля хълмове, долини, рѣки, села и градове. По него тѣй безчѣтъ години животътъ все ще си нове.

Славчо Ангеловъ